

Kela-korvaus on välttämätön suun terveydenhuollossa

Politiikan areenalle ja mediaan on viime viikkoina noussut tuttu aihe. On esitetty, että sairausvakuutuskorvaukset poistamalla voitaisiin lisätä terveydenhuollon tasa-arvoisuutta, poistaa terveyskeskusten lääkäripula ja pakottaa yksityiset lääkäriasemat hintakilpailuun keskenään.

Asia tulee todennäköisesti esille Kataisen hallituksen etsiessä keinoja valtiontalouden tasapainottamiseen. Etenkin suun terveydenhuollossa Kela-korvausten poisto olisi erittäin huono ratkaisu. Tilanteen arvioimiseksi on syytä kerrata eräitä perusasioita.

Yksityisten sairaanhoitopalvelujen käytöstä maksettiin vuonna 2010 Kela-korvauksia 266 miljoonaa euroa, josta hammashoidon korvausten osuus oli 120 miljoonaa euroa. Potilaat maksoivat lisäksi itse näistä palveluista 617 miljoonaa euroa. Luvuissa eivät ole mukana lääke- ja matkakorvaukset. Kunnallisen terveydenhuollon kustannukset ovat 9 miljardia euroa.

Palkansaajat, yrittäjät ja työnantajat maksavat sairaanhoitokorvauksista hie- man yli puolet, loput maksaa valtio. Valtion suora säästömahdollisuus koskee siten vain tuota sen omaa rahoitusosuutta, eikä sen ohjautumisesta kuntien budjeteissa terveydenhuoltoon olisi mitään takeita. Kela-korvaus on korva- merkittävä rahaa, joka ohjautuu juuri tarkoitettuun kohteeseen, se tulee kaikille asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta.

ON TOTTA, ETTÄ HYVÄTULOISET käyttävät yksityisiä palveluja enemmän kuin huonotuloiset, mutta he myös maksavat niistä enemmän. Vuonna 2009 vähiten ansaitsevat palkansaajat maksoivat keskimäärin 46 euroa sairausvakuutusmaksua ja eniten ansaitseva kahdeksasosa 824 euroa. Korvauksen poisto johtaisi yksityisten vakuutusten lisääntyvään käyttöön ja eriarvoisuuden kasvuun. Totta on sekkin, että hyvinkoulutetut panostavat enemmän suunsa terveyteen ja hakevat enemmän palveluja kuin vähemmän koulutetut. Tätä eriarvoisuutta ei kuitenkaan ratkaista Kela-korvauksen poistolla. Hyväosainen osaa pitää puolensa myös kunnallisen hoidon jonoissa.

Uusi piirre tässä keskustelussa on vetoaminen Kela-korvausten ohjautumiseen monikansallisille yrityksille ja veronkiertona paratiisisaarille. Vuonna 2009 terveyspalvelualalla oli 14 100 yritystä, ja ne työllistivät yli 26 300 henkilöä. Terveys-

palvelujen tuotanto on pienyritysvaltaista ja pääosin paikallista toimintaa. Yli 80 prosenttia toimialan yrityksistä työllistää enintään yhden henkilön, ja yli 98 prosenttia on alle 10 henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä. Muutaman yrityksen veronkierron porsaanreiät täytyy tukkia muulla lainsäädännöllä eikä rangaista asiansa vastuullisesti hoitavia yrityksiä, yrittäjiä ja heidän potilaitaan.

Terveyskeskuksissa toimivat hammaslääkärit tietävät, että Kela-korvauksen poisto johtaisi kunnallisessa hoidossa suuriin ongelmiin. Samaan ovat päätyneet Hammaslääkäriliiton käyttämät ulkopuoliset asiantuntijat ja tutkijat, jotka ovat neljän viime vuoden aikana selvittäneet suun terveyden-

huollon tilannetta ja antaneet suosituksiaan. Osmo Soininvaaran, Juha Kinnusen työryhmän sekä Miika Linnan ja Timo Seppälän selvitykset ovat luettavissa Hammaslääkäriliiton kotisivuilla.

JOS KELA-KORVAUKSEN kautta tuetut suun terveydenhuollon palvelut järjestettäisiin kunnallisena hoitona kokonaan omana tuotantona, ostopalveluin tai palvelusetelien, olisi kustannus yhteiskun-

nalle kaksinkertainen nykytilanteeseen verrattuna. Seppälä ja Linna totesivatkin selvityksessään (Hammaslääkärilehti 6/2011), että nykyjärjestelmä on varsin edullinen tapa tuottaa suun terveydenhuollon palveluja.

Hammaslääkäriliitto on li-
puttanut rahoitusjärjestelyjen
uudistamisen puolesta, mut-
ta vain yhdessä laajemman
rakenteellisen uudistamisen
kanssa. Kun sellaista ei ole
vielä näköpiirissä, ei ole mi-
tään syytä lähteä rampautta-
maan nykyistä järjestelmää.

Matti Pöyry
Kirjoittaja on
Hammaslääkäriliiton
toiminnanjohtaja

